

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 18. december 2017
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Sabrina Eifler
Sagsnr.: 2017-0030-0548
Dok.: 591696

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 205 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 28. november 2017.

Søren Pape Poulsen

/

Thomas Tordal-Mortensen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 205 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Kan ministeren oplyse i hvilke tilfælde flere personer kan dømmes for uagtsomt manddrab for i fællesskab at have deltaget i f.eks. bilræs på offentlig vej, hvor alle passagerer i bilen må antages at have accepteret risikoen for at udsætte andres liv for fare, men hvor der selvfølgelig kun er én fører af bilen, og kan ministeren give eksempler på strafudmålingen for uagtsomt manddrab ved vanvidskørsel samt redegøre for, hvilke omstændigheder der kan medvirke til at straffen skærpes?”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten, der har oplyst følgende:

”1. Efter straffelovens § 241 straffes den, som uagtsomt forvolder en andens død. Strafferammen er bøde eller fængsel indtil 4 måneder eller under særligt skærpende omstændigheder fængsel indtil 8 år. Er forholdet begået i forbindelse med spirituskørsel, overtrædelse af færdselslovens § 54, stk. 1 eller 2 (narkokørsel mv.), eller særlig hensynsløs kørsel, anses dette som en særligt skærpende omstændighed.

Uagtsomt manddrab i forbindelse med bilkørsel vil som udgangspunkt være knyttet til en eller flere overtrædelser af færdselsloven begået af bilens fører. Der kan i den forbindelse være flere forhold under kørslen, som samlet set fører til, at føreren uagtsomt forvolder en andens død.

Efter omstændighederne kan også andre end bilens umiddelbare fører straffes for uagtsomt manddrab i forbindelse med kørslen, f.eks. hvis en passager griber ind i kørslen eller efter de almindelige regler om medvirken opfordrer føreren til at køre uansvarligt eller hensynsløst, jf. straffelovens § 23. Ved afgørelsen gengivet i Tidsskrift for Kriminalret 2010, s. 140, blev en forsædepassagerer således dømt for uagtsomt manddrab, idet den pågældende i spirituspåvirket tilstand greb ind i kørslen ved at gribe fat i rattet, hvorefter både føreren og passageren havde fat i rattet og flere gange kørte over i den modsatte kørebane. Det resulterede i, at føreren mistede herredømmet over bilen, der kørte på tværs af vejen med den følge, at en bagsædepassagerer blev dræbt. Retten lagde desuden til grund, at forsædepassageren under kørslen havde opmuntret eller opfordret føreren til at køre blandt andet med høj hastighed og overhale op ad en bakke.

Hvis f.eks. en passager skal straffes for medvirken efter straffelovens § 23, skal det i den konkrete situation kunne bevises, at han eller hun har optrådt på en måde, der må anses for strafbar medvirken i form af tilskyndelse, råd eller dåd og dermed har medvirket til handlingen.

2. Når det gælder strafudmålingen i sager om uagtsomt manddrab, anses det efter straffelovens § 241, 2. pkt., som en særligt skærpende omstændighed, hvis uagtsomt manddrab er begået i forbindelse med spirituskørsel, overtrædelse af færdselslovens § 54, stk. 1 eller 2 (narkokørsel mv.), eller særligt hensynsløs kørsel.

Såkaldt vanvidskørsel er i forarbejderne til § 241, 2. pkt., beskrevet som kørsel, der er karakteriseret ved, at hensynet til andre i trafikken groft tilsidesættes, herunder kørsel under påvirkning af spiritus, euforiserende stoffer eller særlig hensynsløs kørsel i øvrigt. Normalstraffen i sager om uagtsomt manddrab begået i forbindelse med spirituskørsel, narkokørsel mv. eller særlig hensynsløs kørsel er efter forarbejderne 16-18 måneders fængsel.

Jeg kan fra retspraksis f.eks. henvise til afgørelsen gengivet i Tidsskrift for Kriminalret 2015, s. 933, hvor tiltalte blev idømt 1 år og 6 måneders fængsel for uagtsomt manddrab i forbindelse med narkokørsel og kørsel med for høj hastighed, og Tidsskrift for Kriminalret 2016, s. 794, hvor tiltalte også blev idømt 1 år og 6 måneders fængsel for uagtsomt manddrab ved kørsel i spirituspåvirket tilstand med for høj hastighed. I begge disse sager blev tiltalte anset for at have tilsidesat væsentlige hensyn til færdselssikkerheden, uden at der var tilstrækkeligt grundlag for at anse kørslen for særlig hensynsløs.

Der kan i den enkelte sag være skærpende omstændigheder, der betyder, at forholdet skal bedømmes strengere end ovennævnte normalniveau. Det kan eksempelvis være, hvis gerningsmanden tidligere er straffet for spirituskørsel, særlig hensynsløs kørsel eller anden risikobetonet kørsel, som har medført ubetinget eller betinget frakendelse af førerretten, og som har været udtryk for betydelig uansvarlighed som fører af et motorkøretøj, eller det kan være tilfælde, hvor gerningsmanden tidligere er straffet for overtrædelse af færdselslovens § 54, stk. 1 eller 2, om narkokørsel mv.

I tilfælde af uagtsomt manddrab i forbindelse med særlig hensynsløs kørsel, hvor der er en kombination af flere grove overtrædelser af færdselsloven, forudsættes det i forarbejderne til § 241, at der fastsættes en straf, der er væsentligt strengere end det angivne normalniveau på 16-18 måneders fængsel. Det kan f.eks. være tilfælde, hvor der er tale om betydelig uansvarlig

kørsel over en længere strækning med både betydelige hastighedsoverskridelser og kørsel over for rødt lys eller kørsel venstre om helleanlæg i områder med mange trafikanter. Det samme gælder sager om uagtsomt manddrab, hvor forholdet er begået i forbindelse med spirituskørsel eller overtrædelse af færdselslovens § 54, stk. 1 eller 2, om narkokørsel mv., og hvor kørslen samtidig kan karakteriseres som særlig hensynsløs.

Det er forudsat i forarbejderne, at de groveste tilfælde af uagtsomt manddrab i forbindelse med spirituskørsel, narkokørsel mv. eller særlig hensynsløs kørsel straffes med op til 5 års fængsel.

Fra nyere retspraksis om uagtsomt manddrab i forbindelse med særlig hensynsløs kørsel, hvor der samtidig foreligger andre skærpende omstændigheder, kan eksempelvis nævnes:

Ved afgørelsen gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen 2017, s. 3559, fastsatte landsretten straffen for uagtsomt manddrab begået i forbindelse med overtrædelse af færdselslovens § 54, stk. 1, og hvor kørslen samtidig var særlig hensynsløs, til fængsel i 2 år. Tiltalte blev endvidere frakendt førerretten i 5 år.

Ved afgørelsen gengivet i Tidsskrift for Kriminalret 2016, s. 1202, blev straffen for uagtsomt manddrab begået i forbindelse med særlig hensynsløs kørsel, fastsat til 1 år og 9 måneders fængsel. Tiltalte blev desuden frakendt førerretten i 6 år. Tiltalte var tidligere straffet mange gange for færdselsforseelser, herunder i forbindelse med risikobetonet kørsel i form af fartforseelser og kørsel for rødt lys.

I afgørelsen gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen 2015, s. 2929, blev tiltalte straffet med fængsel i 2 år og 8 måneder og blev idømt 8 års førerretsfrakendelse for uagtsomt manddrab i forbindelse med særlig hensynsløs kørsel og spirituskørsel.

Ved afgørelsen gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen 2014, s. 2617, blev tiltalte straffet med 4 år og 6 måneders fængsel og blev frakendt førerretten for bestandig. Der var tale om et kørselsforløb, hvor kørslen var ekstraordinært hensynsløs med mange grove kørselsfejl, som blandt andet indebar et uagtsomt manddrab samt 2 overtrædelser af straffelovens § 252, stk. 1, om forsætlig fareforvoldelse, ligesom der var tale om både spirituskørsel og overtrædelse af færdselslovens § 54, stk. 1, om narkokørsel. Tiltalte havde desuden forud for den aktuelle kørsel begået et meget stort antal overtrædelser af færdselsloven og var tidligere straffet for overtrædelse af straffelovens § 252, stk. 1, om fareforvoldelse i forbindelse med forsætlig påkørsel af en personbil.”